

Ako tvoje dobre sklepe počasnost in lenoba spodleze, uničen je ob jednom tudi nagib, dobro delo izvršiti.

Kdor nad svojo lastno močjo obupa, ta nikdar nič ne skuša, ter se vrne na sredi pota, ki ga vodi k dobremu, k čednosti in oliki duha, — nazaj v propad neumnosti.

M. R.

O važnosti lokalnih učiteljskih konferencij.

Vesela bodočnost i pravi napredek ljudske šole ste dve skoraj jedino le od učiteljskih konferencij odvisni reči. To razvidile so davnej že višje šolske oblasti i zarad tega zahtevale tudi, da naj mnogobrojno vdeležujejo se učitelji teh skupščin. Ker pa po starem pregovoru »non semel, sed bis et saepe cadendo gutta cavat lapidem« (ne jedna, ampak dve in več kapljic more kamen zotliti), tudi sama okrajna konferencija v letu zdato povzdigniti ne more šolski napredek, a ne zadostuje niti krajnim šolskim potrebam, niti zahtevam posameznih šol, ter ne more tako pospeševati nadaljevalno učiteljsko izobraževanje, kakor zgodilo bi se, ako bi poleg okrajnih skupščin sklicavale se večkrat v letu tako zvane lokalne — krajne — konferencije v kakih štirih, petih, ali šestih šolskih krajih za učitelje taistih šol, ki oddaljene so jedno ali poldrugo uro od teh krajev. *)

Neogibno potrebo i posebno važnost teh konferencij kaže nam jasno njih važni namen i velika korist za učitelje posebej i za šolski napredek sploh. Namen konferencij znači v občem že sama beseda, kajti konferencija od »conferre« skupaj znašati, nanašati, pomeni nanašanje vednosti, misli i skušenj, ki pridobil si jih je posamezni učitelj na polji pedagogičnem, didaktičnem, kmetijskem i. t. d., naj bode že s čitanjem koristnih knjig, ali z lastno skušnjo, ali pa na drugi način, katere more potem pri učiteljskih skupščinah naznanjati po prijateljski svojim tovarišam. Važnost učiteljskih konferencij je že v tem obziru zelo velika, da more namreč vsak od skupščine zamenjavati svoja duševna bogastva z onimi, ki najde jih pri svojem tovarišu. Zato ne zadostuje pa sama okrajna konferencija, kajti pri teh konferencijah, h katerim zbere se štirideset i več učiteljev, ni mogoče, da pokazal bi vsak učitelj posebej svojo metodo i svoje skušnje, ker te skupščine premalo časa trajajo za tako veliko število učiteljev.

Pri konferencijah se mora pa vendar le prvo za to skrbeti, da dobi vsak učitelj brez izjemka priložnost pokazati očitno, česar naučil i priučil se je v svojem učiteljskem delovanju i službovanju, to more doseči se le pri krajnih šolskih skupščinah, kamor snide se samo deset ali dvanajst učiteljev. Ako pomislimo pa še, da ima vsak šolski kraj svoje razmere, o katerih razgovarjati se morejo le učitelji taistega kraja i njegove okolice, ker drugim učiteljem niso tako znane ter jih vsled tega tudi manj zanimivajo, je očevidna korist krajnih konferencij. Take razmere so na primer vzroki, ki zadržujejo redno obiskovanje šole. Ti vzroki pa niso po vsih krajih jednaki, zarad tega je neobhodno potrebno, da razgovarjajo i posvetujejo se učitelji v raznih krajih o pripomočkih, s katerimi bi se moglo slabemu obiskovanju ljudske šole jednega kraja v okom priti, i kako bi premagale se ovire, ki stavijo jih zopet neprilicne razmere drugega kraja. Na ta način dospeli bi lahko do sredstev, katera odstranila bi

*) Tako imeli so letošnjo šolsko leto učitelji novomeškega okraja v štirih krajih v Novem mestu, v Žužemberku, v Trebujem i v Toplicah svoje lokalne skupščine.

potem vsakovrstne šolske zadržke, ter našel se pravi pot, ki mogel zediniti bi ljudsko šolo z domom, da pošiljali bi starši svoje otroke s prepričanjem i z veseljem v šolo.

H krajnim razmeram pristevamo pa tudi ovire, ki zadržujejo нравni i znanstveni napredek otrok. Komu niso znane zadrege, v katere pripraviti morejo učitelja moralnemu življenju nasprotno šego i običaji v nekterih krajih, ki vkoreninene so tako globoko v ljudstvu, da nanzemó se jih celó otroci z domačo odgojo? Pa ne samo na odgojo otrok morejo zeló vplivati krajne razmere, tudi napredek v posameznih šolskih predmetih odvisen je večinoma od njih. Te šolskemu napredku neprijazne razmere so n. pr. prevelika daljava vasi od šolskega kraja i njih neprilичno vsolanje, huda revščina, v katerej znajde se večina staršev šolskih otrok, ki jih tako tare, da otroke svoje še enkrat na dan nasititi ne morejo, veliko manj pa, da kupili bi jim potrebne obleke i omislili nekoliko šolskih pripomočkov. Vsim tem neizogodam je zeló težko v okom priti i le pri krajnih konferencah našli bi se pripomočki, ki zboljšali v resnici bi tudi v tej zadevi stanje ljudske šole.

Koliko moglo bi se storiti pa pri teh konferencah za kmetijski nauk! Občno znana resnica je, da postalo je kmetijstvo v zadnjih 30 letih umetna obrtnija, ki mora se učiti je, kdor hoče jo razumeti; podlago za umno kmetovanje pridobiti si mora človek pa le v šoli. Ljudska šola pričela je kmetijski nauk z najbolj važnim kmetijskim predmetom za našo kranjsko deželo »sè sadjerejo« i to v nekterih krajih s takim vspehom, da slehrni, kdor opazuje napredek v tem predmetu pri nekterih ljudskih šolah, z veseljem čestitati mora takim učiteljem. To je pa le še začetek. Krajne konferencije imele bi lep nalog nadaljevati, kar pričelo se je sè srečnim uspehom, ter na ta način pomagati k povzdigi kmetijstva na Kranjskem na najvišjo stopnjo.

Najbolj važni je pa upljiv, ki imajo ga krajne konferencije za vtrditev prave, nehinavske kolegijalnosti med učitelji samimi, katero še višje šolske oblasti med učitelje širiti ne morejo. Višje šolske oblasti morejo vsakovrstne ukaze umisliti si, da povzdignile bi šolstvo, kolikor v njih moči; jednega jim pa ni mogoče storiti, navdihniti namreč vsacemu učitelju posebej duha prave, miroljubne, brezsvijačne kolegijalnosti, katera je pa temelj i prvi pogoj uspešnega delovanja na težkem polji odgoje i uka. To ne da doseči se ne z ukazi i ne z naj ostrejšimi zapovedi i postavami i vendar ostanejo brez te kolegijalnosti med učitelji vse postave i ukazi mrtve črke na papirji i glas upijodega v puščavi. Pa tudi pri učiteljskih društvenih shodih, kjer se snidejo učitelji v mnogem številu za pravi blagoslov šole i učiteljstva, ne more navzeti si učitelj kolegijalnega duha, ker taki shodi imajo ves drug namen, kakti krajne konferencije, tam obravnavajo se splošna, poglobitna pravila i vodila pedagogike, didaktike i. t. d.; le pri krajnih konferencah, kjer se zbere majhno število učiteljev — iz nekoliko krajev samo — k skupščini, morejo se sklepati zaveze edinosti i prave braterinske ljubezni med učitelji. Taisti pa, ki mislijo, da krajne konferencije nadomestiti morejo tako imenovani pedagogični migljeji nadzornikov pri nadzorovanji posameznih šol, so zelo malo podučeni o ljudskem šolstvu, ogledali so šolo le od daleč i ne poznajo njenih zunanijh še manj pa znotranjih razmer. Toraj z veseljem na delo, kajti ono velja za povzdigo naše ljudske šole i za izobraževanje našega ljudstva. Bog pomози nam!

Ant. Derganc.